

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 212.

V Ljubljani, v soboto 15. septembra 1888.

Letnik XVI.

Deželni zbor češki.

(Izvirni dopis.)

Z važno in odločno izjavo otvoril je danes, dné 10. septembra, najvišji deželni maršalek knez Jurij Lobkovic zasedanje deželnega zbora, ki je šesto od leta 1883. V jedrnatih besedah se je izjavil gledé nemških poslancev, ki tudi letos niso prišli v zbornico, da s takim vedenjem vzbujajo med nemškim prebivalstvom nadeje, ki se nikoli ne mogó vresničiti in kojih nijedna vlada avstrijska ne bode odobrila, namreč razdeljenje češkega kraljestva v dve polovici. Gromovito odobravanje je spremljalo te besede po zbornici.

Dasi je deželnemu zboru odmerjena za zborovanje le kratka dóba, pridejo vendar na dnevni red velevažne predloge, n. pr. o ustanovitvi deželnega zavarovalnega fonda za delavce vseh strok, o deželni banki, o češki akademiji znanosti in slovesnosti itd. To kratko zasedanje bo zelo plodno torej, kar vsacega prijatelja samouprave mora napolniti z zadoščenjem.

Češki deželni zbor kakor sploh vsi deželni zbori niso bili nič kaj po volji nemškim centralistom, koji so vedno delali na to, da bi zbori izgubili ves političen pomen in veljavo in mestu njih stopili bi zbori v izvrševanje deželnega proračuna in v sklepanje neznatnih deželnih zakonov. Vzlic temu bil je češki deželni zbor od početka konstitucionalne dóbe torišče visokih političnih izjav, in poslovanje njegovo vzbujalo je često večjo pozornost, nego obravnave osrednjega parlamenta na Dunaji. Boj za ravnopravnost češkega naroda, s tako veselimi nadejami v državnem zboru l. 1848. na Dunaji in v Kromeríži pričet, bil je tu ponovljen z novimi silami. Tu je bil odobren oni znani sklep, naj se Nj. veličanstvo cesar in kralj dá kronati za češkega kralja, tu se je predložila deklaracija in članki fundamentalni. Adresne obravnave češkega deželnega zbora imele so vselej visokopolitičen pomen in od njegove sostave odvisen je bil državni zbor v tej meri, da je pravico voliti državne poslance imel deželni zbor.

Ko so po Hohenwartovem padcu dobili nemški liberalci zopet vlado v roke, bilo je njih prvo delo, oslabiti veljavnost deželnih zborov s tem, da so uvedli posrednje volitve v državni zbor. Ko so pa z zloglasnimi habrusovimi volitvami celó v deželnem zboru dospeli do večine, delali so v tej smeri na to, da bi postal politično popolnoma brez veljave. Češki poslanci odločili so se za strogo opozicijo, in Nemci ostali so v zbornici sami. Vlada kako leto celó sklicala ni deželnega zbora, drugo leto odobren je bil samo proračun deželni, ali pa tako neznatni predlogi, da je zbornica postala svetu v posmeh. Često zbor ni sklepčen ni bil, na kar se pa ni dosti oziralo. To so bila le bolj zasebna posvetovanja nemških gospodov, in dóba od l. 1871—1878. odlikuje se po ogromni neplodnosti.

Leta 1878. vstopili so češki poslanci zopet v deželni zbor, in nova vlada pustila ga je zopet prosteje dihati. Dasi so imeli Nemci še vedno večino, nastalo je vendar živahnejše gibanje v zboru, obravnave postale so jako žive, in deželni zbor počel se je zopet pečati z vprašanji politične važnosti. Ko so pa Nemci hoteli večino svojo izkoristiti za demonstracije proti vladajočemu sistemu in v svoje koristi — kakor znano, hoteli so postaviti z deželnimi novei prekrasno a nepotrebno drugo nemško gledišče samo zaradi tega, da bi potisnili v senco češko „Národno gledišče“ — bil je deželni zbor razpuščen, in od novih volitev je večina — češka!

V primerno kratki dóbi izvršilo se je tu znatno delo, in deželni zbor dobil je zopet svojo prejšnjo veljavo in pomen. Avtonomistiška večina umela je svoj namen in trud njen veljal je vedno razvoju in krepljenju samouprave. Da bi se pa kratki čas, koji je odmerjen deželnozbornim obravnavam, mogel zadostno porabiti, preustrojil se je zastareli poslovni red, in vsled tega sklenilo in dovršilo se je v poslednjem zasedanju mnogo prevažnih zadev.

Vzlic neumorni delavnosti v odsekih in v deželnem zboru ostala je cela vrsta važnih stvari nerešena, kar je pa zakrivila kratka dóba zasedanja. To baš pričeto zborovanje trajalo bode letos dlje časa, in sicer se po najvažnejših obravnavah in zadevah deželni zbor zopet zbere meseca januarja na

daljšo dóbo. Deželni proračun iznaša za l. 1889. 9,860.000 gld., posrednji davki proračunjeni so na 26,900.000 gld., in je torej treba prilade 36 1/2 odstotka (vlani 36), kar provzročajo troški za šolstvo nove stavbe itd. Poročilo o narodnem šolstvu v kraljestvu češkem za l. 1888 pravi, da je ljudskih šol čeških 2677, torej 30 več, s 7961 razredi, torej za 189 razredov več, nego vlani. Izmed teh je meščanskih šol 77 (4 več) s 394 razredi (21 razredov več). Šole češke je obiskovalo povsem 567.393 čeških otrok, 23.736 pa nemške; nemških otrok obiskuje nemške šole 328.416, češke šole 3053 otrok. Iz tega izkaza je pač lahko spoznati, kolika množica čeških otrok se še ponemčuje. V Pragi sami n. pr. se ponemčuje na javnih nemških šolah 1099, na zasebnih nemških šolah 1124 otrok.

Deželni zbor pa je tudi pripravil in pripravlja množico gradiva, tako da bo iz tega zasedanja pošla deželi vsestranska korist in blaginja. Z zadoščenjem more se ozirati vsak rodoljub na to šestletno dóbo, ki se bliža koncu, kajti češka večina povzdignila je deželni zbor iz prejšnje neveljavnosti in učinila iz njega zopet istinito deželno zastopništvo, koje se zaveda svojega velikega pomena: braniti in gojiti politične, gmotne in duševne koristi tega staroslavnega kraljestva in vedno biti čuječ váruh pravic vseh njegovih stanovnikov.

Poročilo deželnega odbora,

gledé nižje gimnazije v Kranji.

Slavni deželni zbor!

Slavni deželni zbor je v 16. seji dné 21. januarja 1888 to-le sklenil:

1. Deželni zbor priznava potrebo nižje gimnazije v Kranji in

2. nalaga deželnemu odboru, storiti še dalje vse korake, da se ta gimnazija zopet oživi.

Zvršujé te sklepe je deželni odbor vložil sledečo prošnjo do c. kr. naučnega ministerstva potom c. kr. deželne vlade:

„Državna nižja gimnazija v Kranji obstoji že celih 26 let ter je med tem časom vzgojila stotero in stotero izvrstnih dijakov, kateri so po dovršenem

LISTEK.

Po sokolski slavnosti.

Delaj vsak z neumornim pridom na narodnem polji; pota morajo biti različna, samo voljo imejmo vsi isto! Jan Kollár.

Kdor pozna društvene razmere v mestu našem, priznati mora, da bi bila slavnost sokolska ostala popolnoma domača, lokalna, ko bi se je ne bili vdeležili i tuji gostje. Da je bila pa pri nji zastopana ne samo slovenska Štirsko, Koroška, Primorje, Goriška, nego i Hrvatska in Dunaj, pred vsem pa Češka in Morava, imela je slavnost lice slovenske narodne slavnosti v pravem pomenu besede in za Slovenstvo velicega pomena, kajti slovanski narodi avstrijski dosegli bodo le tačas svoja prava, ako bodo složno stali jeden tik drugoga in branili skupno tudi prava svoja. Organizacija sokolska more biti v dosego tega prvi temelj; kedar tudi pri drugih slovanskih narodih prodre ideja sokolska vse vrste naroda, kakor je to na Češkem. Razširi se li sokolstvo

po vseh slovanskih pokrajinah, gotovo se bode pojavljala vzajemnost slovanska v sokolskih društvih.

Da je pa petindvajsetletnica ljubljanskega „Sokola“ tako nepozabno krasno se izvršila, pomogli so v to mnogobrojno prišedši gostje severni, „Sokoli“ češki, med kojimi se je osebito odlikovala šestorica kraljevo-graških trobentačev z izborna godbo, pohajajoča iz proslule tovarne godbenih nastrojev na sapo g. Václava F. Červenega.

In baš ta uvod zvalil mi je iz peresa osebnosti g. V. F. Červenega in znamenite zasluge njegove v obrtni stroki godbenih nastrojev na sapo. V. F. Červený v Kraljevem Gradci je jeden prvih izdelovalcev imenovanih izdelkov v Evropi, koji imajo v kulturnem oziru isto veljavo, kakor izborna drama ali salonska godbena skladba ali pa s štetko izvršena slika.

Václav F. Červený spada na prvo mesto med one može, koji so pomagali svet seznaniti z nami, s slovanskimi potrebami, češkim delom in s slovanskimi plodi vsega kulturnega tekmovanja, koje svet tudi uznava in je občuduje.

In zopet je ta češko-slovanska dovtipna izumba, koja si je pridobila priznanje v izborna izdelanih dovršenih in novoizumljenih godbenih nastrojih po vsem svetu: iz Avstrije na Bavarsko, Badensko, Prusko, Holandsko, Španjsko, Portugalsko, Francijo, Anglijo, Italijo, Rumunsko, Bolgarsko in Rusko v Evropi; vèst njih razširila se je celó v Azijo do Sibirije, Turkestana, Kitaja in na otoke sandwichske, dokler ni priletela tudi v ameriške države. In s temi izdelki zajedno širilo se je ime njih tvornika in izdelovalca.

Delo posamičnega je delo naroda; čast pojedince je čast naroda!

Odlike, koje si je Červený stekel na izložbah, počenši od najprve novoyorške (l. 1853.) do filadelfijske (l. 1876.) in pariške (l. 1878.), so znamenite; toda odlikovali so ga vsi evropski vladarji, in sicer: Nj. veličanstvo naš cesar trikrat, dalje nemški cesar in ruski; kralj bavarski, saski, rumunski in bolgarski knez Aleksander. Te odlike veljajo vsemu češkemu narodu in domovini, koje zvesti sin je Červený.

izšolanji v različnih stanovih uspešno delovali deželi in državi na korist. Vsa gorenjska stran s svojimi duhovitimi in ukaželjnimi prebivalci, katerih je 150.000 duš, s tremi mesti, z mnogimi trgi in vasmí, s tisoči obrtnikov in kupčevalcev, nakazana je na ta učni zavod. Kako hudo je glas o razpustu te gimnazije zadel in razdražil vse prebivalstvo Gorenjskega in kako globoko občuti pretečo izgubo tega učnega zavoda, to spričeva prošnja do deželnega zbora kranjskega, katera je bila podpisana od občinskih zastopov mesta Kranja, Radovljice in Škofjeloke, trgov Kroke in Železnikov in od 31 najveljavnejših občin Gorenjskega.

Mesto Kranj dokazalo je največjo požrtvovalnost s tem, ker ni le preskrbelo gimnazijskega poslopja, temveč prevzelo je tudi njeno vzdrževanje in se zavezalo za letni donesek 1000 gld.

Prosilci v navedeni prošnji se dalje sklicujejo na to, da je nižja gimnazija v Kranju edina srednja šola Gorenjskega in da so v Kranju združeni vsi pogoji za razvoj in napredek zavoda in v dosego njegovega didaktičnega namena. Posebno pa še poudarjajo neenakost gledé razdelitve srednjih šol, ker se namreč na Dolenjskem nahajate dve, izmed katerih je nemška spodnja gimnazija v Kočevji še celo manj obiskana, kakor ona v Kranju, in bi pri vsem tem Gorenjska stran morala izgubiti še edini učni zavod.

Škoda, katera vsled tega zadene ta važni del dežele, je toliko občutljivejša, ker je za ljubljansko gimnazijo število učencev omejeno tako, da n. pr. učenci, ki so se začetkoma tekočega šolskega leta z Gorenjskega oglasili, večinoma niso bili sprejeti, dasi so dobro izvršili skušnjo za sprejem. Tako določeno število za srednje šole je v drugih deželah morebiti brez škode; toda na Kranjskem, kakor je znano, so razmere take, da se pač ni bati, da bi se vzgojilo preveč inteligence in bi vsled tega nastal tako zvani duševni proletarijat. Nasprotno, v vseh strokah javnega in privatnega službovanja je videti občutljivo pomanjkanje prosilcev.

Ljubljanska gimnazija je imela že pred razpustom kranjske gimnazije tako velikansko število učencev, da se že več let razpravlja o tem, da bi se razdelila v dve gimnaziji, kar se pa do zdaj še ni vresničilo. Ustanovitev druge gimnazije v Ljubljani se bode po mnenju deželnega odbora morala izvršiti brez ozira na gimnazijo v Kranju in bi pač nikdo ne mogel misliti, da je to pobot ali nadomestek za razpust gimnazije v Kranju.

Deželni odbor je vsled tega tudi teh misli, da bode visoko c. kr. ministerstvo zopet temeljito pretresovalo te važne vzroke in da mu bodo dali povod, da bode pri Njegovem ces. in kr. apostolskem veličanstvu nasvetovalo še daljni obstanek državne nižje gimnazije v Kranju.“ (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. septembra.

Notranje dežele.

O *Strossmayerjevi* zadevi piše madjarsko časopisje dostojno, nemški fakijski listi pa porabljajo to priliko, da ostudno sumničijo celo avtonomno večino, posebno pa Čehe in Slovence. Tolmačili ne bomo cesarjevih besed, kojih avtentični stik niti še ni znan. Zavrnuti pa moramo trditve onih ljudi, kojim je tudi cesar izrazil

Vrhunec vseh teh odlik bil je časten obisk našega cesarja v njegovi delavnici v Kralj. Gradci dne 9. junija l. 1880.

Kaj je proslavilo Červenega po vsem olikanem svetu? Odgovor je kratek: Bister um, glasbena izobrazba in velika marljivost! Že v mladih letih, ko je še hodil v ljudsko šolo v Brežanah pri Českem Brodu, lotil se je godbe, koje se je priučil. Ta mu je mnogo pomogla pozneje, ko se je v Pragi pri proslulem izdelovalcu glasbenih nastrojov, Baueru, izučil in postal samostojen, a ne tak kot njegovi sodrugí, ki so ostali samo delavci. Červený ni samo glasbenih nastrojov popolnil, nego je i mnogo drugih izumil, na koje bi bil glasbeno omikani svet moral še dolgo čakati.

Zdaj je Červený star 69 let in biva že 46 let v Kralj. Gradci, koji je ponosen na slavnega svojega občana. Červený pa ni samo proslavljen obrtnik, temveč razumen in delaven meščan, koji vse, kjer gré za občinske zadeve, z vso močjo podpira bodisi gmotno, bodisi z dobrim svetom ali pa s peresom. Osebito šole kraljevograške imajo v njem največjega

svojo grajo, ko jih je imenoval „fakijsko opozicijo“. Predbacivajo nam Slovonom „panslavizem“ ter nas izključujejo iz družbe „avstrijskih lojalnih narodov“. Cesarjevim besedam v Belovaru pripisujejo velikanski pomen ter s tem sami sebe bijejo v obraz. Da, cesarjeva beseda nam vsem mora biti sveta, zato naj se pa ravno ti obrekovalci trkajo na prsa, kajti tudi še danes so to, kar jih je imenoval presvetli vladar — „fakijska opozicija“. Njim nasproti naj torej nima cesarjeva graja nobene veljave? V resnici, to je prava „fakijska“ logika. Kar se pa tiče očitauja gledé „panslavizma“, uaglašamo samó to, da so premnogokrat rekli najodličnejši slovanski rodoljubi: „K o b i Avstrije ne bilo, morali bi jo mi izumiti“. Panslavizma ne poznajo avstrijski slovanski narodi. Res, da je ta prikazen pomolila sem ter tje na beli dan svojo glavo, a to so bile le pregrehe posameznikov, zoper koje je takoj svečano protestoval glas naroda. Ako pa preti Avstriji v resnici kakova notranja nevarnost, je to k večjemu le pantevtonizem. In ravno od tega skuša fakijsko časopisje odvrti splošno pozornost z ostudnimi napadi na najzvestejše sinove Avstrije — Slované!

Avstrijskega ministra zunanjih zadev, *grofa Kálnokyja*, pričakujejo začetkom prihodnjega tedna v Friedrichsruhe k obisku kneza Bismarcka.

Pravosodni minister *Pražak* je došel predvčerajšnjim, kakor že poročano, z ministerskim svetnikom Boebenskim v Krakovo. Minister je takoj pričel nadzorovanje ter posebno pazljivo pregledoval zemljiške knjige.

Na jutrnjem *staročeskem shodu v Pragi* govorili bodo dr. Rieger, dr. Trojan, Kvičala, dr. Tonner in deželni odbornik Braun.

Vnanje države.

„Post“ piše povodom Albrehtovega bivanja v *Nemčiji*: „Nadvojvoda Albreht je vzrastel v tradicijah habsburške hiše, ki so jo postavile kot vlesilo nasproti nakanam Bourbonov, revolucije in bonapartizma, hrepenečih po oblasti nad celo Evropo. Časi so se izpremenili. Vedno silnejša je postajala moč nemške narodnosti; njenim potrebam ni mogla več zadovoljevati dinastična politika. Nemčija se je ločila od Avstrije, a vsled tega ojačena prevzema jamstvo za obstanek Avstrije, ne da bi jej predpisovala poti za njeno vsled težavnih nalog zamotano politiko. Znak duševne velikosti je, da se nadvojvoda Albreht ni samó sprijaznil s temi novimi razmerami, marveč jih celó krepi s pomočjo svoje slave in velikih zmožnostij. Čast plemenitemu duhu, izvrstnemu vojskovodji in nesebičnemu državniku.“

Vzlic preklicem govoré celó *srbski* vladni krogi o ministerski krizi. Ako Ristić ne bo hotel prevzeti sestave kabineta, storil bo to Radivoj Milojković. — V notranjem dežele so oblastnije zaprle mnogo oseb, ker so prestopile prepoved gledé proslavljanja Natalijinega dneva. Niš, Čačak, Šabac in druga mesta so demonstrativno praznovala ta dan z razsvetljavo in okrašenjem hiš. Nataliji so došle mnogobrojne čestitajoče brzojavke in adrese, koje so podpisali skoraj vsi umirovljeni ministri, tudi Garašanin, in vsa srbska ženska društva. V večini adres se imenuje Natalija „deželna mati“.

Bolgarska vlada je naznanila Srbiji svojo željo, da bi se rada uradno vdeležila Karadijeve svečanosti. Srbija je to radostno vzela na znanje. — Vojaške vaje pri Ihtimanu so bile dne 12. t. m. dokončane. Prince Ferdinand se je predvčerajšnjim povrnil v Sofijo. — Mej Arabo-Konakom in Orhanjih je napadlo šest roparjev pošto. Ubili so pošto spremljajočega orožnika. Mej bojem se je posrečilo drugemu vezu, na kojem so bili naloženi vrednostni zavoji, ubežati iz obližja roparjev ter je srečno došel v Taškesen. Orožniki so hitro pričeli lov na roparje.

Turčija, kakor znano, noče potrditi *sueške pogodbe*. V Angliji se sumiči, da postopa sultan takó v sporazumljenji s Francijo, kojej je tudi na

dobrotnika. Pisec teh vrstic še pamti, da je imel jedinega sina, a še ta mu je menda l. 1873. umrl pri nekem požaru v Kralj. Gradci kot poveljnik ondotni požarni brambi — goreča stroha je pala nanj!

Toda, kakor se godí že na svetu, da veliki, duhoviti možje ne letajo visoko: je Červený vzlic vsi svoji slavi zeló skromen. Pripetilo se je, da je na razstavah njemu pripadajočo prvo odliko odklonil v prosep drugih razstavljalcev istih izdelkov, in pozvan kot sodec, delil jim je mnogo odlik za izloženo blago. To je skromnost, koja je lastna samo velmožem. Narod se pa ponosno sklicuje na take poštene može, kojim je delo nad vse! Svet pa njih imena imenuje spoštljivo, z zaupanjem in — hvaležnostjo!

Ti pa sokolska mladež, bodi vztrajna in delaj neumorno v svojem poklicu — in gotovo ostaneš časten člen velike te družine v dragi domovini; in blažeca sama sebe, pomagaš blažiti narod svoj in domovino k slavni bodočnosti, kajti: Pošteno delo je vir blaginje posamičnega in naroda!

A. S.

tem ležeče, da se doseže od Turčije zahtevana interpretacija pogodbinega člena X. Tudi v Italiji vzbuja ta zadeva vznemirjenost. „Italie“ poroča: „Turčija je pričela nov boj zoper sueško pogodbo, da bi se v njo sprejela Italiji sovražna določba gledé Afrike.“

Turška vlada je že izdala sultanov iradé, ki ukazuje ustanovitev kmetijske banke v Carjigradu. Banka bo imela pri vsakem vilajetu svojo podružnico. — Maršal Fuad paša je dobil nalog, naj odpotuje v Kavkaz, da tam v sultanovem imenu pozdravi ruskega carja.

Za proslavo petindvajsetletnice *grškega* kralja se vrše velikanske priprave. Tem povodom se bo v Pirevsu zbralo do 50 vojnih ladij. — Popamicholopulsova stranka, ki je vsled njegove smrti postala brez vodje, približala se je vladi.

Afganistanski vojniki se bližajo s treh strani Izaku kanu. Manjši boji bili so pri Belheragu in Kamardkhinjanu, v kojih so podlegli Izakovei. Glavna bitka bo v kratkem odločila osodo Izakovo; najbrže se bo bila v okolici Hajbaka.

Izvirni dopisi.

Iz okolice kameniške, 11. septembra. (Slovesnosti, letina, novi davek od žganja.) Ne pametimo leta, ki bi bilo tako slavnosti polno, kakor je ravno letošnje. Leto 1888 sme biti pisano v zgodovini mile domovine z zlatimi črkami gledé na veliko navdušenje, rodoljubje in lojalnost nasproti svetlemu prestolu vedno zvestih Slovencev. In ravno naš okraj ni v tem oziru slednji. Hvalevredno spominjati se nam je mnogih lepih slavnosti v proslavo 40letnega vladanja Njeg. veličanstva. Skoraj vsaka tudi najmanjša fara v okraji praznovala je na ta ali oni način preslavni ta spomin. Povsodi bila je navzoča šolska mladina — kot glavni faktor prihodnjosti in spomina! Najkrasneje v našem okraji praznovala sta ta spomin dva kraja i to idilični Kamenik in prijazni Mengiš. Ni nam namen govoriti mnogo, še manj opisovati to, kar je itak znano iz raznih poročil, vendar reči smemo, da praznika in veselici v Mengišu in Kameniku — bilo je nekaj izvanrednega. Ta dva najglavnejša kraja našega okraja sta pokazala, kaj premoreta — pokazala sta sveto navdušenje in zavednost svojo. Namen nam ni hvalisati, pač pa odkrito govoriti in trditi, da sta ravno ti dve veselici naredili na pričujoče najboljši vtis. Storilo se je veliko in kolikor toliko tudi v probujenje naroda. Ne govorimo, da bi naš priprosti narod ne bil že probujen — vendar manjka mu še mnogo, in ravno take slavnosti in veselice, pri kojih je narod lahko prosto navzoč, kjer čuje mile domače pesni, kjer sluša navdušene govore — ravno tu je ono torišče, kjer se probuja, kjer se vnema za sveto narodno stvar, kjer pije domoljubje! — Pa tudi nekaj družega opazili smo tu: prepričali smo se, kaj premore vzajemnost, kaj premore skupno složno delo. — Pravo bilo je tedaj ono pri teh slavnostih, da so se možje raznih mišljenj združili, da so pozabili osebnosti ter tako pričete stvari izvršili častno.

Letina tu okrog ne obeta biti najboljša. — Že strn bila je slabejša, nego prejšnja leta. — V prejšnjih letih našel je kmetič poln kozolec in še več, letos pa opazili smo lahko marsikje še kak prostor prazen. Prosa bode malo, in tudi ajda ne obeta preveč. Sadja zlasti v gorskih krajih je mnogo. Mrve prve košnje (sena) bilo je več nego druge (otave). Naši čebelarji letos nekako molčijo, ne rečejo dobro niti slabo — sklepati je tedaj, da bode pridelek srednji.

Novi davek na žganje in špirit provzročil je tudi tu v okolici mnogo govorjenja. Trezno misleči trdijo, da davek je že, toda premajhen je še, kajti alkohol ž njim ne bode še zaprt. Žganjepivci zopet kolnejo to novo naredbo, ki jim je ljubi „jeruš“ podražila. Trgovci in obrtniki pa pravijo, da jim bode država sedaj ves dobiček iz rok izpulila — da se bodejo morali truditi zastonj — in brez dobička trgovati. — Sicer pa jim mi ne verujemo!

Ker že govorimo o tem nevhvaležnem predmetu, dovoljeno naj nam bode reči nekatere besede gledé deželne naklade na alkohol. Kakor znano, je ta naklada sedaj v najemu za tekoče leto. Ali pa bode še ostala, ali jo bode sl. deželni odbor zopet prihodnje leto oddal — o tem še ni znano. Misel volilcev, ki so volili gospode deželne poslance, pa je z večine gotovo ta: naj slavni deželni odbor pobira to naklado v lastni režiji — ima naj dežela ves dobiček — ne pa da bi si s krvavo zasluženimi novci naših ubogih „šnopsarjev“ polnili kapita-

(Dalje v prilogi.)

listi svoje žepe. Zakaj to — mar bi organi, ki sedaj delujejo zvesto in strogo na korist zakupnikov ne mogli tudi stopiti v deželno službo in ravno tako deželni blagajnici na korist delovati? — Vsaj je že prvo leto te naklade znana zakupna družba napravila lep dobiček — po kaj še nadalje jo podpirati! —

In ako bi se pobirala deželna naklada v lastnej režiji — postopal bi slavni deželni odbor lahko nekako mileje — lahko bi se postavili na krajih, kjer se alkohol odvažuje, potrebni organi, ki bi na vse pazili in deželno naklado pobirali. Odpravile bi se potem tiste stroge zapovedi, ki delajo našim obrtnikom toliko preglavic in običajno, nevarno pečačenje po kletih in zalogah bi bilo odveč. Vsaj za mesta in kraje ob železnicah — najbolj pa za glavno mesto bilo bi izvrševanje prav lahko — treba bi bilo le vztrajnosti in resne volje! Sicer ne vsiljujemo teh idej nikomur, vendar smelo trdimo, i to iz lastnega prepričanja, da se večina zavednih volilcev našega okraja za to preustrojitev zanima in jo tudi srčno želi! —č.

Dnevne novice.

(Deželni odbor) je po sklepu deželnega zbora naznanil načelnistvu kopališča na Bledu, da se je remuneracija letnih 300 gld. za kopališke zdravnik na Bledu nakazala že dné 14. sept. 1887. Gledé zgradbe kopališke hiše naj načelnistvo deželnemu odboru naznani kraj, načrt in proračun, da more na tej podlagi deželnemu zboru nasvetovati primerno podporo.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Župnika sta postala č. gg. Anton Šmidovnik v Prečini in Josip Golmajer v Javorji pri Litiji. Č. g. Sebastijan Elbert imenovan je adjunktom v bogoslovskem semenišči. Semeniški duhovnik č. g. Franc Pokorn gré za kapelana na Jesenice. Prestavljeni so č. gg. kapelani: Franc Rihar iz Kroke v Podbrezje; Franc Pavlin iz Jesenic v Krope in Avguštin Sinkovec iz Prečnice v Žuzembreg.

(Zveza kranjskih požarnih bramb.) Z odlokom z dné 5. septembra t. l. je deželna vlada kranjska potrdila pravila zveze kranjskih požarnih bramb. Več požarnih bramb je že naznanilo svoj pristop.

(Deželna sadna razstava v Ljubljani.) Vsak, kdor misli kaj razstaviti, zglašil naj to najkasneje do 1. oktobra t. l. podpisani družbi. Razven svežega (frišnega) sadja se lahko razstavi razno posušeno in vkuhano sadje, sadni mošt ter žganje itd. Ker je razstavi namen, da izpoznamo vse zimsko sadje, ki raste po Kranjskem, naj nobeden sadjar ne zamudi poslati kaj na razstavo, ker le tako bo mogoče namen doseči. Vse eno je, ako kdo pošlje tudi samo eno vrsto (sorto), in ako je še ta drobna in od toče poškodovana. Kdor misli razstaviti sadni mošt (lanski), pošlje naj ga takoj 5 litrov družbi v Ljubljano. Posoda bodi kakoršna-koli, ker bode družba pretočila ves mošt v enake buteljke z lepimi napisi. Podpisana družba naznanja, da je do sedaj le z Gorenjskega prišlo obilo oglasov, z Notranjskega veliko manj, z Dolenjskega pa skoraj nič. Ker je mogoče, da pride Nj. ces. vis. cesarjevič Rudolf ravno ob razstavi v Ljubljano, moramo se kmetovalci toliko bolj potruditi, da bode razstava velikanska ter da bode kazala pravo podobo kranjskega sadjarstva. Še enkrat pozivljemo zatorej vse razumne gospodarje dežele naše, naj se obilo vdeležujejo, ter jih prosimo, naj delajo med svojimi tudi v tem smislu. Nihče naj ne misli, da je njegov pridelek preneznaten, da bi ga mogel razstaviti, ker vsak lahko po svoje pripomore k splošnemu vspehu.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

(Plemenske bike beljanske [pisane] pasme) prodajala bode c. kr. kmetijska družba v soboto dne 29. septembra dopoldne ob 9. uri v Lescah na dvorišči gostilne „pri Kristofu“ (Wuchererji).

(Ogenj.) Iz Loke pri Mengšu se nam poroča: Včeraj popoldne ob 1. uri je v sredi naše vasi začelo goreti. Zažgal je menda neki deček z žveplenkami. Pogoreli sta do tal dve hiši (Lap in Smrek) z gospodarskimi poslopji. Strah je bil še veliko večji, kakor nesreča sama, kajti ni je daleč okrog vasi, kjer bi bilo toliko lesenih in s slamo

kritih biš, kakor v naši. Pa Bog nas je obvaroval, ker je veter gnal ogenj iz vasi na plano. Naglo so nam tudi prihiteli na pomoč Trzinci in Mengšani z brizgalnicami. Naša občina, žal, nima še nobene! Posebno so se pa odlikovali domžalski gasilci s svojim izvrstnim gasilnim orodjem. Tudi g. baron Lichtenberg je prihitel s svojimi ljudmi gasiti, isto je bila vrla mengeška in domžalska žandarmerija hitro na mestu požara. Prav pridno so naša dekleta nosile vodo iz bližnje Pešate, nekaterim možem bi pa želeli malo več ognja pri — ognji. Ta slučaj pač glasno kliče možem, ki imajo za občni blagor še kaj srca: Podvizajte se, osnujte že kaj skoro gasilno društvo, če ne v Loki, pa vsaj v mengeškem trgu! Po velikem požaru o tem govoriti je prepozno!

(Zavarovanje ljudskih učiteljev.) Kranjski deželni odbor vprašal je vse večje zavarovalnice avstrijske, ali in pod katerimi pogoji bi prevzele zavarovanje pokojnin ljudskih učiteljev. Odgovorile so „Riunione adriatica“, „Azienda“, „Assicurazioni generali“, „Avstria“ in „Prvo avstrijsko uradniško društvo“. Deželni odbor je izročil odgovore deželnemu šolskemu svetu v presojo.

(Nabiranje krajepisnih imen.) Ugodne odgovore so v novejšem času odboru poslali gospodje: Župnik Žgur za Ledine pri Idriji, bogoslovec Kerin za Sv. Križ, Bušečo Vas, Stojanski Vrh in Planino pri Kostanjevici, župnik Fettich-Frankheim za Britof, Zgoranje Vreme, Famlje in Škoflje pri Senožečah, učitelj Francelj za Studeno pri Postojini, župnik Mesar za Nomenj, Bistrice, Nemški Rovt, Savico in Polje v Bohinji, župnik Pajek za Zdole pri Brežicah.

(Premije za pobite zveri, vidre in stekle pse.) V dólbi 1. oktobra 1887. do konca julija 1888. se je izplačalo na premijah za pobite zveri in vidre in za pokončane stekle pse, in sicer: za jedno medvedko 40 gl., za dva medveda po 30 gl. = 60 gl., za jednega volka 20 gl., za 37 vider po 2 gl. = 74 gld., za 22 steklih psov po 5 gld. = 110 gld., skupaj 304 gld.

(Pri premovanji kónj na Vrhnikih) dne 6. t. m. so dobili državna darila, in sicer za kobile z žrebeti: Josipina Hribar iz Podgabra 40 gld., Jernej Černe iz Ljubljane 25 gld., Andrej Marinkar iz Vnanje Gorice in Jernej Jeraj iz Notranje Gorice po 20 gld., Fr. Oven iz Podsmreke 15 gld., Jernej Šusteršič s Plešivce, Anton Želiškar z Brezovca in V. Korče iz Sinje Vasi vsak po jedno srebrno svetinjo. Za mlade breje žrebice: Anlon Gabrež iz Matene 30 gld., Matej Smuk iz Bevk 20 gld., Fr. Čuden iz Dragomera 15 gld., Janez Jeraj iz N. Gorice in Valentin Korče iz Sinje Gorice vsak po jedno srebrno svetinjo. Za eno- in dveletne žrebice: Janez Jeraj iz Blatne Brezovice, Fr. Oblak s Stare Šrange in Gabrijel Jelovšek z Vrhnikih po 10 gld., Ig. Jelovšek z Vrhnikih, Jernej Beer s Sapa in Fr. Štrukelj z Brezovca vsak po jedno srebrno svetinjo.

(V Velikih Lasičah) se bode po sklepu ondotnega občinskega odbora v popolnem soglasju s c. kr. oblastvi, c. kr. sodiščem, davkarijo, dalje s krajnim šolskim svetom in „Bralnim društvom“ praznovala spomenica 40letnice vladanja Nj. veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I. v nedeljo 16. septembra. Ob enem se blagoslovi nova šolska zastava in vloži temeljni kamen za občinski dom. Sosedne občine, katere se radi svojih skromnih sil ne upajo ali ne morejo pokazati na lastnih tleh z velikimi priredbami, kakor želé (to se pa vé, da bode 2. dec. svečan dan za vse prebivalce Slovenije), se bodo vdeležile slavnosti v Vel. Lasičah. Po slavnosti je obed ali banket na „pošti“. Toliko v naglici; podrobnost po završetku. B.

(V Beljaku) je plačila ustavil usnjarski tovarnar K. Brandt. Pasiva znašajo do 900.000 gl. Brandt je pred leti zidal vojašnico v Beljaku, ki je stala do polu milijona gld. Država jo je vzela v najem na dvajset let za letnih 17.000 gld. Brandt je bil tudi zalagatelj krme. V prvi vrsti so prizadeti tržaški usnjari.

(Stariši, pozor!) Mnogi stariši, posebno delavskega stanu puščajo svoje otroke same domá brez váruha. Vsled tega prigodilo se je že mnogo nesreč. Te dni čuli smo, da je neki tukajšnji delavec-vdovec vsako jutro napojil z žganjem svoje otroke, da so pospali, in on je odhajal na delo. —

Grozen človek! — Na Dunaji je bil neki David Teplitz obsojen od sodišča na 5 gld. kazni, ker je svojega otroka samega v sobo zaprl 5 ur.

Na uredništvo: „Slovenec“

v Ljubljani.

Oziraje se na § 19 tiskovne postave prosim uredništvo „Slovenca“, da usprejeme sledeči faktični popravek lokalnega poročila z napisom „V pojasnilo“ v št. 209 od 12. septembra t. l. v prihodnjo številko svojega lista:

1. ni resno, da sem za Sokolom P. zaklical: „Auch so ein Saureiter“;

2. ni resno, da sem na to vprašanje Sokola P. dobil: „kaj hočem“ in z besedami „Mit so einem gemeinen Schuft, wie Sie, rede ich nicht“ odvrnil.“

3. ni resno, da mi je Sokol P. iz teh izrokov dal zaušnico, faktično temveč je, da mi je imenovani brez teh izrokov z pestjo v obraz udaril, da sem za trenotke zavednost izgubil.*

V Ljubljani 14. septembra 1888.

Hugo Pammer
tergovec

*) Tiskovne razmere nas silijo, da objavimo ta popravek. Kakor pa čujemo, imel bode ta „neresni“ dogodek pred sodiščem resen konec. Vredništvo.

Telegrami.

Belovar, 15. septembra. Pri včerajšnji vaji je zahodna stranka pod FML. Korwinom napadla vshodno stranko pod GM. Kinnardom, koja je odgovorila s protinapadom. Po veličastnem strelnem boji 40 topov in 12.000 pušk ter mnogih konjiških bojih je pehota takó izvrstno zapodila napadnike v beg, da je cesar z glasnimi vskliki izražoval svoje začudenje. Po vaji je nagovoril cesar zbrane vojne poveljnike ter jim izrazil svojo največjo zadovoljnost o izidu obednevnih vaj. Cesar je izrekel generalu Rambergu svoje najpolnejše priznanje ter jako pohvalil oba divizionarja, poveljnike in vse vdeležene vojne oddelke.

Berolin, 15. septembra. Veliki knez Nikolaj je došel ter zjutraj odšel z ostalimi višojanstvi na prostor vaj.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Doneske so poslale podružnice:

Kobarid	25 gl. — kr.
Konjice	24 „ 60 „
Brdo pri Podpeču	55 „ — „
Maribor	21 „ — „
Škofljan na Koroskem	75 „ — „
Žuzembreg	4 „ 26 „
Celovec	51 „ 66 „
Pilberk in okolica	25 „ — „
Krško	20 „ — „
Šmarje-Slatina	54 „ 63 „
Naklo na Krasu	22 „ 20 „
Lehen na Štajerskem	22 „ — „

Darovali so:

Idrijsko mesto	100 „ — „
Vesela družba v Škofji Loki	5 „ — „
Nabira pri dijaški veselici v Žavci na Štajerskem	50 „ — „
Gosp. Drag. Bauer v Šent Lipšu	10 „ — „
Hudovernik nabral v Radovljici	24 „ 45 „
Gospa M. Strinar z Grahovega nabrala pri 40letnici cesarjevi	17 „ — „

V LJUBLJANI, dne 12. septembra 1888.

Dr. J. Vošnjak,
blagajnik.

Umrli so:

11. septembra. Jera Kastelic, kuharica, 48 let, Kravja dolina št. 11, jetika.

12. septembra. Ošga Schott, pisarjeva hči, 7 mes., Florjanske ulice št. 24, meningitis.

13. septembra. Franc Mesojednik, črevljarjev sin, 9 mes., Poljanska cesta št. 18, katar v črevih. — Marija Mostar, krčmarjeva žena, 42 let, Karolinska zemlja št. 9, vsled raka. V bolnišnici:

12. septembra. Anton Jager, mesar, 70 let, exsudat pleurit.

13. septembra. Martin Klemenčič, hlapec, 30 let, meningitis.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Nobrine na 24 ur v mm
		razkornost v mm	toplotnoma po Celsiusa			
7. u. zjut.	744.7	12.2	sl. vzh.	jasno		
14. 2. u. pop.	743.4	20.8	„	„		6.00
9. u. zveč.	743.1	14.0	„	„		

Srednja temperatura 15.7°C., za 1.7° nad normalom.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 45 kr
Sreberna " 5% " 100 " 16%	82 " 55 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 70 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 45 "
Akcije avstr.-ogerske banke	879 " — "
Kreditne akcije	312 " 90 "
London	122 " 10 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 64 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 76 "
Nemške marke	59 " 62 1/2 "

Slavno telovadno društvo „Sokol“ me je podpisano povodom praznovanja petindvajsetletnice svojega obstoja počastilo s tem, da mi je po odposlanstvu izročilo častno darilo zaradi tega, ker je bil moj ranjki soprog Štefan Mandič prvi, ki je pučeval p. n. Sokole v telovadbi.

Da izrazim vsaj nekoliko, kako neizrekljivo me je ta izredna čast razveselila, naj mi bode dovoljeno, da izrekam slavnemu telovadnemu društvu „Sokol“ tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo.

Marija Mandič.

Več mladih prascev

svetovnoznanega izvirnega bergshirskega plemena, ravno tako nekaj taci križem-plemena z izvirnim suffolskim plemenom prodá

Alojzij Schrey,
Jesenice na Gorenjskem.

(2)

Štev. 4293.

Razglas.

Slavni deželni zbor vojvodine Kranjske je v svoji drugi seji izvanrednega zasedanja dne 21. junija l. 1888, katero je bilo sklicano z Najvišjim patentom z dne 13. junija 1888, na podlagi zakona z dne 17. junija 1888 o preuredbi dogovora z deželnim zastopom kranjskim z dne 29. aprila 1876, drž. zak. št. 72 gledé kranjskega zemljiško-odveznega zaklada, potem o državnih olajšavah, ki se dovoljujejo ob preosnovi zemljiško-odveznega dolga vojvodine Kranjske v deželni dolg v znesku 4.000.000 gld., kakor tudi na podlagi § 2. ukaza ministerstva za notranje stvari, za finance in za pravosodje z dne 31. julija 1855, drž. zak. št. 136, v katerem je bila izrečno pridržana pravica izplačati kranjske zemljiško odvezne obligacije tudi v krajši dobi kakor v štiridesetih letih, pooblastil deželni odbor kranjski, da premeni še obstoječi zemljiško-odvezni dolg v nov deželni dolg, kateri je poplačati v 40 letih.

Vsled tega pooblaščenja je deželni odbor v seji dne 22. junija 1888 sklenil izplačati vse še neizžrebane kranjske zemljiško-odvezne obligacije, ter se bodo te obligacije dne 30. junija 1888 v navzočnosti po predpisu navodila o žrebanji zemljiško-odveznih obligacij sestavljene komisije izžrebale tako, da zapadejo potem v izplačanje dne 1. januarja l. 1889.

Deželni odbor vojvodine kranjske naznanja torej, da bode v šestih mesecih računši od dne 30. junija 1888 izplačal vse še neizžrebane kranjske zemljiško-odvezne obligacije v polnem znesku s postavno 5% premijo vred, v kolikor bi posestnikom obligacij ne ugajalo bolje, zamenjati svoje stare obligacije za obligacije novega 4% deželnega posojila, katere so po državnem zakonu z dne 17. junija 1888 drž. zak. št. 121 proste davka, koleka in pristojbine in katere se dalje morejo uporabljati za nalaganje ustanovnih, sirotinskih in enakih glavnice.

Natančnejše pogoje, kako se bodo zamenjavale obligacije, razglasil bode javno denarni zavod „Unionbank“ na Dunaji, pri katerem se je vzelo novo deželno posojilo.

Poleg navedenega se kot obrok za poplačanje zemljiško-odveznih obligacij določi 1. dan januarja 1889, s katerim dnevom neha vsako daljno obrestovanje teh obligacij.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani dne 22. junija 1888.

Deželni glavar:

Thurn, l. r.

Konvertovanje zemljiško-odveznih obligacij vojvodine Kranjske.

Deželni zastop vojvodine Kranjske je na podlagi na Najvišjem mestu potrjenega deželno-zborskega sklepa z dne 19. januarja 1888 zaradi konvertovanja oziroma poplačanja vseh zemljiško-odveznih obligacij vojvodine Kranjske vzel štiridestotno posojilo v znesku štirih milijonov goldinarjev av. velj., obstoječe iz:

3000 obligacij po	100 gold.
2200 " " "	1000 "
100 " " "	5000 "
100 " " "	10.000 "

katere se bodo poluletno od 1. julija 1888 začeni obrestovale in najdalje v 40 letih od 1. julija 1889 računši pōtom žrebanja poravnale.

Te obligacije so na podlagi zakona z dne 17. junija 1888, drž. zak. št. 121, gledé obrestovanja in poplačevanja proste davka, koleka in pristojbine ter jim je popolno oproščenje davka, koleka in pristojbine za ves čas postavno zagotovljeno. Za točno plačevanje obresti in povračilnih obrokov tega posojila jamči vojvodinja Kranjska z vsem svojim premoženjem in s svojimi dohodki.

Na podlagi navedenega zakona z dne 17. junija 1888 se smejo obligacije tega posojila uporabljati v obrestonosno nalaganje glavnice od ustanov, pod javnim nadzorstvom stoječih zavodov, potem od sirotinskih, fidejkomisnih in depozitnih novcev, in po borzni ceni, vendar ne čez imensko vrednost — za službene in poslovne položaine (kavcije).

Denarni zavod „Unionbank“ na Dunaji je prevzel vse obligacije navedenega deželnega posojila na gotovi račun ter vabi v smislu dotične pogodbe z zastopom vojvodine Kranjske posestnike izžrebanih, dne 1. januarja 1889 v povračilo zapadlih kranjskih zemljiško-odveznih obligacij, da zamenjajo te obligacije z novimi štiridestotnimi obligacijami pod sledečimi pogoji:

1. Za vsakih 100 gld. nominalne glavnice kranjskih zemljiško-odveznih obligacij izplača se 100 gld. nominalne vrednosti novega posojila in 11 gld. 75 kr. v gotovini.

2. Posestnikom zemljiško-odveznih obligacij je na prosto voljo dano, namesto zneskov v gotovini zahtevati primerno število obligacij novega posojila po kurzu 98 gold. 50 kr.

3. Zemljiško-odvezne obligacije morajo se pri zamembi izročiti z vsemi še ne izplačanimi kuponi, tudi s tistimi, ki bodo zapadli dne 1. novembra 1888. Neizročene še ne zapadle kupone mora posestnik zemljiško-odveznih obligacij pri zamembi v popolnem znesku plačati v gotovini.

Obveznicam lit. A priložiti se morajo tudi eventualno k njim spadajoče plačilne pole za obresti ter morajo imeti potrjilo dotične izplačevalnice (davkarije), da so se obresti vstavile.

Nove obligacije štiridestotnega posojila imajo po 40 kuponov, katerih prvi zapade dne 1. januarja 1889, in po jeden talon.

Obračun tekočih kuponskih obresti za 1. november 1888 vršil se bode tako, da se bode za vsakih 100 gld. nominalne zemljiško-odveznih obligacij povrnilo posestniku 2 gld. 36 1/4 kr., obresti, za vsakih 100 gld. nom. novega posojila pa se bode v račun vzelo 1 gld. 33 1/3 kr. za obresti.

Tisti p. n. posestniki kranjskih zemljiško-odveznih obligacij, kateri se hočejo poslužiti njim ponujenega konvertovanja pod navedenimi pogoji, oglašiti oziroma vložiti morajo zemljiško-odvezne obligacije, katere hočejo zamenjati, v dobi od 1. septembra do vštete 31. oktobra 1888 pri enej spodaj navedenih zamenjevalnic, in sicer:

na Dunaji pri „Unionbank“,
v Ljubljani pri gosp. L. C. Luckmannu,
„ „ „ „ J. C. Mayer-ju,

ker sicer izgubé pravico do konvertovanja ali zamembe.

Pri tem je paziti na sledeča določila:

a) Obligacije se vložé z oglasilnimi listi, kateri so izgotoviti v dveh eksemplarih. Obrazce za take oglasilne liste izdajajo navedene zamenjevalnice.

b) Vložitelju se vrne jeden oglasilni list s potrjilom prejema ter se bodo proti temu listu izplačale obligacije novega posojila, kakor tudi ostanek glavnice, kar bi se je ne moglo poravnati z obligacijami samimi in pa iz obračunjenja kuponskih obresti izvirajoči znesek pri tistih zamenjevalnicah, pri katerih so se vložile v zamembo odločene obligacije.

c) Obligacije novega posojila in pa zneski v gotovini, kar bi se jih ne vzdignilo do 1. januarja 1889, bodo od tega časa naprej na razpolaganje pri dotični zamenjevalnici ob računu in na škodo upravičencev.

Na Dunaji, dne 31. avgusta 1888.

(3)

Unionbank.

Pri okrajni hranilnici v Slovenjem gradci se razpiše mesto

Kontrolorja

z letno plačo 800 gld..

Prosilci za to službo ne smejo biti čez 35 let stari, morajo biti avstrijski državljani, nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožni, dokazati morajo tudi znanje knjigovodstva, urnost v računstvu in konceptu event. praktično skušnjo pri kakem kreditnem zavodu.

Lastnoročno pisane prošnje, v kojih se tudi pove, ali je prosilec samec ali oženjen, se naj vložijo do

15. oktobra 1888

pri ravnateljstvu okrajne hranilnice v Slovenjemgradci.

Služba se nastopi dné 1. januarija 1888.

Slovenjigradec, dne 7. septembra 1888.

Ravnateljstvo.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priloga: prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe se oljnatih barv v ploščevinastih puščah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firnežu najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

To doseže le I. Bendiksa iz St. Valentina odlikovana, patentovana in nepremočljiva

hranilna mast za usnje

edina svoje vrste, pohvaljena od petih sedaj aktivnih generalov c. kr. vojne; ta hranilna mast naj se nikar ne zamenja z drugimi enakimi pa nič vrednimi sredstvi.

Za likanje usnja vzame naj se c. kr. patentovana

hranilna tinktura za usnje

(likalno olje za usnje) in ne apretura ali momentni lik, ki razjedata usnje; tinktura je iznajdba, koja varuje patent.

Dobiva se v Ljubljani pri gg. A. Krisperju in Schusnig & Weberju, kakor tudi v vseh večjih krajih monarhije.

Svarilo pred ponarejanji: Na vsaki steklenici in ploščevinasti pušici razvidno mora biti ime izumnika I. Bendiksa.

(9)

Marijacejske kapljice za želodec, izvrstno vplivajoče pri želodčnih boleznih.

Nepresegljive pri pomanjkanju teka, slabosti želodca, smrdljivi sapi iz ust, napetji, kislem riganji, koliki, prehlajenji želodca, gorečici, kamenu, preobilnem sluzu, gnjusu in bruhanji, glavobolu (ako ima svoj izvir v želodec), želodčnem krču, zaprtju, preobloženji želodca z jedili ali pijanci, boleznih vsled glist, boleznih na vrani in jetrah, ter zlati žili. — Cena steklenici z navodom o rabi 40 kr., dvojni steklenici 70 kr.

Glavni razpošiljatelj lekarnar Karol Brady, Kremžir [na Moravskem].

Marijacejske kapljice za želodec niso tajno sredstvo. Snovi, koje obsegajo, navedene so v navodu o rabi koji je pridejan vsaki steklenici.

Pristne dobiti so skoraj v vsaki lekarni.

Svarilo! Marijacejske kapljice za želodec se mnogo ponarejajo. V znak pristnosti zavita mora biti vsaka steklenica v rdeč papir, na kojem je zgorajšnja varstvena znamka, ter mora biti vrhu tega tudi še povedano na navodu o rabi, ki je pridejan vsaki steklenici, da je tiskan v tiskarni H. Guseka v Kremžiru.

Pristne so dobiti: Ljubljana: lek. Gab. Piccolli, lek. Jos. Svoboda. — Postojna: lek. Fr. Baccareich, — Škofjalca: lek. Karol Fabiani. — Radovljica: lek. Aleks. Roblek. — Rudolfovo: lek. Dominik Rizzoli, lek. Bergmann. — Kamnik: lek. J. Močnik. — Črnomelj: lek. J. Blažek.

(30)

Za čas stavbe

priporoča

Andrej Drušković-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna in vrata, storje za štokodoranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, priznana najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posameznadela.

Pri stavbah,

kjer ni blizo vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu dobivati vodo; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(29)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfeder Gyps) za gnojenje polja.

C. kr. priv. tovarna za

portlandski in hidravlični cement

Alojz. Praschnikerja

v KAMNIKU na KRANJSKEM.

Ustanovljena leta 1854.

Glavna zaloga v Ljubljani pri g. F. P. Vidicu & Comp., Slonove ulice šte. 9,

priporoča p. n. gg. stavbenim mojstrom, arhitektom, stavbenim podjetnikom itd. svoje hidravlični cement (roman-cement) in portlandski cement, po kakovosti vedno izvrsten in enakomeren, ter jamči za večjo trdnost, kakor je predpisana v pravilih društva avstrijskih inženjerov in arhitektov. — Ta cementa sta tudi zaradi tega posebne koristi p. n. naročnikom, ker sta svojstveno mnogo lažja, nego izdelki večine ostalih cementnih tovarn, zaradi česar je za enako množino cementnega zidovja ali morta treba veliko manj tega cementa gledé teže. — Tudi priporočamo lepe in zelo trajne mozajiske plošče, brušene in likane, v najraznovrstnejših obrazih, in enobojujate plošče od portlandskega cementa, črne, rdeče, naravnobarvene itd. za polaganje tlaka v cerkvah, po prehodih, vežah, na verandah, po hodnikih, v hlevih itd., kladna korita, okraske in sohe, cementne cevi itd.

Blagovoljna naročila se najnatančneje in najtočneje izvršujejo ter jih sprejema glavna zaloga v Ljubljani pri g. F. P. Vidicu & Comp., Slonove ulice št. 9.

(20)

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja je gotovo

zavarovanje življenja.

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno potrebno pa onim, ki imajo skrbeti za rodbino. Naše življenje odvisno je od tolikih slučajnosti, da ne smemo nikdar puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu udeleževati se njenih dobrot.

Za neznaten denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostale rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, kedar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl takoj potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovaneu samemu o dogovorjene starosti (n. pr. v 40., 50. ali 60. letu), ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima **vzajemna zavarovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi**, katere prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebnega priplačila deležen vsega čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konci leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje zavarovanih 40.497 oseb za 22,835.193 goldinarjev. Vsa pojasnila daje brezplačno

(47)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani, v lastnej hiši (Gospoke ulice 12.)

Gospodom šolskim predstojnikom
in učiteljem priporoča

Andr. Druškovič-a

trgovina z železnino in orodjem
mestni trg 10.,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja
za sadjerejo in obdelovanje sadnih
dreves, in sicer: drevesno sterguljo,
škarje za gosenice, ročno lopatico,
drevesno žago, sadni trgač, drevesne
škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče,
cepilni nož, vrtnarski nož in drevesno
ščetko; orodja so vsa na **lepo po-**
pleskani leseni plošči vrejena, po
prav nizki ceni. (28)

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,
Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih
predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilni-
čarske oprave

po najnižjih cenah. (75)

Čimniki gratis in franko.

Matija Gerber

v Ljubljani,

kongresni trg 4,

priporoča

(2)

normalne šolske knjige
za leto 1888/89,

pisalno in risalno orodje, sploh vse v šolske po-
trebsčine spadajoče stvari po najnižji ceni.

Zaloga in kupčija s papirjem.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), naj-
bolj praktično, naj-
elegantno, moder-
no in priljubljeno
tapecirano pohiš-
veno orodje, pre-
oblečeno z moder-
nim in močnim
blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz
blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in
solidno narejene

Anton Obreza,
tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa
v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem
najceneje. — Modroce na peresih (Federmodratzen) 10 gl.
in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne
preproge.

Ceniki s podobami zastoj in franko na za-
htevanje.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Izdajatelj: Matija Kolar.

ZABAVI IN POUKU.

DOM
in
SVET

Za celoletno 1-60
Za pol leta — 80
Izhaja po jeden-
krat na mesec.

ZABAVI IN POUKU.

Tuji.

13. septembra.

Pri **Matiju**: J. Schuster,
trgovec, iz Kočevja. — Jeronšek,
trgovec, iz Reke. — Jelovšek,
vojaški zdravnik, iz Radovljice.
— Franc Magdič, profesor, iz
Zagreba. — Kaltenegger, vodja
zavoda, iz Grada. — Truška,
oskrbniški uradnik, z Dolenjega
Avstrijskega.

Pri **Stonu**: Diertori, pro-
fesor, iz Kopra. — Leopold in
Karol Preissl iz Milana. — E.
baron Gussich, ministerski taj-
nik, z Dunaja. — Vizeman z
Dunaja. — Badalič, profesor, iz
Zagreba. — Petsche, trgovec,
iz Lipsije. — Stankovič, stotnik,
iz Gorice.

Pri **Južnem kolodvoru**:
Zullanz, uradnik, z Dunaja. —
Polazak, inženir, iz Pulja.

F. P. VIDIC & Co.

priporočata p. t. občinstvu za salone, kavarne,
gostilne, privatna stanovanja itd. lepe

lončene peči

po jako nizki ceni ter iz najboljšega blaga
izdelane. (13)

Zaloga v slonovih ulicah

šteev. 9.

C. kr. priv. fabrika za izdelovanje

zarezanih strešnikov

v Zilski dolini na Koroškem

priporoča svoje patentovane vstricne zarezane strešnike,

ki so najbolj bili odlikovani na keramični razstavi v Parizu.

Slové že daleč po svetu,

ker so lahki, solidni, hčeni, po ceni in ker najmanj trpé od mraza in snega.

Poročstvo za tri leta.

Ž njimi krijejo že po Laškem, Švicarskem, Francoskem, Nemškem in celo po Ameriki. — Fabrika
je za vso avstro-ogersko državo lastnica konstanškega patenta za izdelovanje zarezanih strešnikov, potem
vseh patentov za izdelovanje Schmidheinijevih zarezanih strešnikov, kakor tudi Passavant-patenta.

Proti posnemalcem in ponarejalcem se bode po smislu patentnega zakona naj-
ostreje kazenski postopalo. Izdeluje tudi najboljše vrste (20)

zidarsko opeko, žlebake, steklene zarezane strešnike in strešna okna.

Streha na ogled je na tukajšnjem kolodvoru Rudolfove državne železnice.

Glavni zastop in zalogo za Kranjsko, Trst, Reko, Gorico kot za vse Pri-
morsko, Istro, Goriško in Dalmacijo imata

F. P. VIDIC & Comp., v Ljubljani, Slonove ulice št. 9.

„AZIENDA“

avstro-francoska družba za zavarovanje življenja in rent. avstro-francoska družba za zavarovanje proti
elementarnim škodam in nezgodam.

Ravnateljstvo:

na DUNAJI, I., Wipplingerstrasse šteev. 43.

Imovina družbe:

9 milijonov gld. avstr. velj.

2 milijona gld. avstr. velj.

Družba zavaruje

človeško življenje v vseh navadnih kombinacijah;
Zavarovanje za slučaj smrti, zavarovani znesek
se izplača takoj po smrti zavarovanca njegovim ostalim,
oziroma drugim obmožljencem:
zavarovanje za doživetje, preskrbovanje v sta-
rosti in otročje dote, zavarovani znesek se izplača
zavarovancu samemu, ko doseže neko določeno starost;
Zavarovanje dosmrtnega dohodka, udovskih
pokožnin in dohodkov za odgojo po najnižjih pre-
mijah in z jako kulantnimi pogoji, zlasti onim, da
se policam ne more ugovarjati.

a) proti škodam, katere napravijo požar ali strela, parne
ali plinove eksplozije, ali se naredé z gašenjem, podiranjem
in izpraznjenjem pri stanovanjih in gospodarskih poslopih,
tovarnah, strojih, mobiljah in vsakovrstnih opravah, za-
logah blaga, živini, gospodarskem orodju in zalogah;

b) proti škodam, katere napravi ogenj ali strela ob žetvi in
košnji na poljskih ali travniških pridelkih v gumnih in
stogih;

c) proti škodam, ki jih napravi toča na poljskih pridelkih;

d) proti nevarnostim prevažanja blaga po vodi in po suhem.

Zavarovanje proti telesnim nezgodam se še ni pričelo, a
se bode pravočasno naznanilo p. n. občinstvu, kadar se prične.

Zastopstva družbe:

V Budimpešti, Wienergasse 3 in Schiffgasse 2; v Gradci, Albrechtsgasse 3; v Inostu, Bahnstrasse, Hôtel „Goldenes Schiff“;
v Lvovu, Marijin trg 8, nova; v Pragi, Vaelava trg 54; v Trstu, Via St. Nicolo 4, na Dunaji, I., Hohenstaufengasse 10.

V vseh mestih in večjih krajih avstro-ogerske monarhije nahajajo se glavne in krajne agenture, ki rade dajo pojasnila
in dajo ponudbene pôle ter prospekte zastoj in vsprejemajo zavarovanja.

Glavni zastop v Ljubljani, Šelenburgove ulice šteev. 3, pri
JOSIPU PROSENC-u. (9)

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.